

A LÁDAFIA MŰHELY
A MAGTÓL A KENYÉRIG
PROGRAMJÁNAK TERVEZETE

Ládafia Műhely Bt.

TARTALOMJEGYZÉK:

CÍMLAP	1
Tartalomjegyzék	2
A MAGTÓL A KENYÉRIG program kiinduló gondolata	3
A MAGTÓL A KENYÉRIG program áttekintő ábrája	5
A MINDENTJÁRÓ MALOM	6
Fafogaskerekes malomszerkezetek	7
Fából készült, ló formájú malomszerkezet felépítési vázlata	8
Fából készült, ló formájú malomszerkezet, mint tipromalom	9
Vízszintes forgássíkú, szélmeghajtású, fa malomszerkezet	10
A fából készült malomszerkezetek kiegészítői	11
A MŰHELY	12
A műhely berendezése	13
A műhelyben induló beavató foglalkozások bemutatása	14
A műhelyben működő foglalkozások témakörei	15
A BEAVATÓ FOGLALKOZÁSOK	16
1. Magtól a vetésig	17
2. Aratástól a szelelésig	
3. A búzászsáktól a liszteszsákig	
4. Liszteszsáktól a tarisznyáig	

A MAGTÓL A KENYÉRIG PROGRAM ELŐZMÉNYEI

A kiinduló gondolat

A világ, élő, lüktető, teremtő felével való kapcsolatteremtés elsajátításának alapfeltétele, hogy találkozzunk vele. A mai kor embere többnyire csak a saját, maga alkotta világot tudja önmaga körül érzékelni, hisz életének lassan minden egyes porcikáját ez öleli körül.

A régi korok embere is épített maga köré saját világot, de ez a világ tele volt ajtókkal, ablakokkal, pórusokkal. Nem volt hermetikus burok, átjutott rajta a lélekzet. Azon világok létrehozatala nem veszélyeztette a létezés alapjait, a „kapott kincset”, mely születésünkkor mindannyiunké. Meg tudták őrizni, s letűntükkor méltósággal váltak vele eggyé.

A mai civilizált világ, mint egy nagy kelés terpeszkedik ezen a bolygón, de olyan ügyesen, olyan furmányosan, hogy észre sem vesszük. Hogy is látnánk, hisz körülvesz minket, jó szorosan. Befolyik szemünkbe, fülünkbe, orrunkba, szánkba rágja, hogy táplál minket, de igazából belőlünk él.

A *Magtól a kenyérig program* egy olyan út, a lehetséges sok közül, mely megpróbálja érzékszerveinket átvezetni a hermetikus burkon.

A *Magtól a kenyérig program* egy olyan közvetlen terep kialakításáról szól, melyben az „alapigazságok” a lehető legegyszerűbben, áttételek nélkül értelmezhetőek, közel áll a mindennapjainkhoz, de attól független, más törvények szerint működik, hogy a benne kialakított rend segítséget nyújtson az áttekinthetetlen külvilág megismeréséhez, elviseléséhez.

A program legfontosabb építőköve a közvetlen megtapasztalás!

A második legfontosabb eleme, hogy nem a korhú hagyományörzés a célja, hanem az eddig összegyűjtött, múzeumokban őrzött, kutatómunkák által lejegyzett, jelen pillanatban múlt időben emlegetett ismeretek élővé varázsolása.

A harmadik legfontosabb alapgondolata, hogy a vizsgálódások középpontjában nem a történelmi, megszokott, s részben feltételezéseken alapuló „fejlődés” áll, hanem a „kapott kincs” minél teljesebb megőrzése. Ekkor ugyanis eltűnnek a korok, általunk szabott időszakok, eltűnik az idő, és marad az érvényesség. Az az érvényesség, mely működött tízezer évvel ezelőtt, működik ma is, és működni fog tízezer év múlva is.

Ezek az „alapigazságok”.

(Az agyag tűzben cseréppé alakul, sok apró növényi rost összesodorva, kötélként, hatalmas erőket továbbít...)

Ha minél kevesebb technikai eszközzel hozzuk létre azokat a szükséges szerszámokat, használati tárgyakat, melyekkel a világban létünket fenn tudjuk tartani, annál többet hagyunk utódainkra a „kapott kincsből”.

Ez elsőre mindenképp lecsupaszításnak tűnik, de a világ gazdagodik általa, és ez a lecsupaszítás rajzolja ki azt a gerincet is, melyből kiindulva napjaink tárgyi világa mérlegre tehető.

A jó az lenne, ha ezt az utat minél többen bejárnák. A program ehhez a kalandhoz szeretne jeleket, mérföldköveket adni.

A legnagyobb siker az volna, ha egy olyan értékrend kezdene kialakulni, melyben a „hitelesített mérősúlyok” nem a médiák csatornáin keresztül érkeznének, hanem a közvetlen megtapasztalásból, s a dolgok mögött rejtőző összefüggések felismerésének képességéből születnének.

Korábbi programok, mint előképek

A Magtól a kenyérig program egy szűkebb változata már működött Pestlőrincen a Bókay kertben, Langalló Program címen. Másfél év alatt ezeröttszáz gyermek látogatta az öt foglalkozásból álló sorozatot.

A program végül nem tudott igazán kiteljesedni, mert a Bókay kert héthektáros területe sportcentrummá alakult, így az épületet övező parkban nem maradt annyi hely, melyen egy parányi szabadtéri gyakorlóterepet lehetett volna kialakítani. Kicsiny házak épültek volna ide, bemutatva a hagyományos fal és tetőrakás létjogosultságát. Szerettem volna karnyújtásnyi közelségbe hozni ezeket az épületeket, hogy átélhetővé váljon lélekezésük, megtapasztalhatóvá kisugárzásuk.

Ráadásul egy folyton épülő, s a hely szűkösége miatt folyton bomló falucskának néztünk elébe, melyben nem csak a kezünk általi építés gyönyörét, de a felhasznált anyagok egyszerű, és bámulatosan könnyű újrahasznosíthatóságát is felfedezhettük volna.

Nem így történt.

És a többi, kapcsolódó, menet közben bontakozó hajtását sem sikerült életben tartani, egyrészt anyagi okokból, másrészt emberek, illetve egy élő, aktív információs háttér hiánya miatt. Pedig a programra szükség lett volna egy olyan kerületben, ahol olyan gyermek is lakott, aki arra a kérdésre, mi borítja a tyúk testét, azt a választ adta, nylonzacskó.

Bánatos mégsem vagyok, hisz valami azért mégis csak maradt. Egy nagy program, a Világfa Program terve, mely magába foglalta a tanítást, kalandozást az anyagban, általam fontosnak tartott információk áramoltatását, az iskolai oktatás keretei között zajló gyakorlati foglalkozások felpezsdítését, valós anyagokkal való ellátásukat, és az összegzés művészetét, a színházat, táncot, zenét, hogy újra tudjunk méltó módon ünnepelni.

Mellékként itt áll a Ládafa Műhely Bt. által, a pestlőrinci Bókay kertbe tervezett „Világfa program” vázlatos tervezete.

Melléklet:

A pestlőrinci Bókay kertbe tervezett

„VILÁGFA PROGRAM” vázlatos leírása.

1. oldal

„VILÁGFA” PROGRAM A BÓKAY KERTBEN

I. ISMERETTERJESZTŐ ELŐADÁSOK, BEAVATÓ FOGLALKOZÁSOK

Elsődleges feladat a megtapasztalás minél több érzékszerven keresztül, valamint összefüggések kibogozása, melyek gerincet adhatnak a további ismeretszerzések adathalmazába.

- LANGALLÓ: 5 hetes sorozat. A gabonától a kenyérig vezető út.
- GYÜRKE : 1-1 alkalmas sorozat, melyben a témakörök 1-2 hónapra berendezett világokban élhetők meg. (Lehetőséget kaptunk, hogy ehhez a munkához használhassuk a helytörténeti gyűjtemény anyagát.) Néhány tervezett téma:
 - A kő mint eszköz
 - A sár
 - Növényi rostok I.
szövés
 - Növényi rostok II.
papír
 - A méz világa
 - stb.
- MŰHELY : KÉZMŰVES FOGLALKOZÁSOK választott tárgykörökben: gyékényhajó, agyagsíp, fűzfacsikó, csuhévilág stb.

II. ANYAGELLÁTÓ ÉS INFORMÁCIÓS BÁZIS

- NYERSANYAGOK, ESZKÖZÖK

Egy helyen beszerezhető nyersanyagok, eszközök:

- csuhé
- gyékény
- agyag
- parafin
- stb.

- LAPULEVÉL

Időszakos kiadvány

- információk a programokról, ünnepekről
- a „VILÁGFA” programot jól kiegészítő, az országban fellelhető aktuális kiállítások, múzeumi tárlatok, egyéb rendezvények ismertetése
- a témakörökkel kapcsolatos újságcikkek, jegyzetek, írások közzlése
- feladatlapok, ismeretterjesztő játékok
- stb.

- SZAKKÖNYVTÁR

A témákhoz kapcsolódó, könyvtárakban nehezen megellelhető anyagok hozzáférhetősége.

Melléklet:

2. oldal

-2-

- VIDEOTÁR

pl. Egy kismesterségeket bemutató sorozat a Néprajzi Múzeum archívumából.

- PALACKPOSTA

Internet kapcsolat

- a „LAPULEVÉL” terjesztésének kiszélesítésére
- fotók közreadására
- a programok telítettségének, a jelentkezések lehetőségeinek naprakész követhetősége
- információ gyűjtés

III. MŰVÉSZETEK ÁGA

- BÁBSZÍNHÁZ

Olyan báb és színi előadásokból álló műsorrend, mely témájában, anyagában, gondolataiban szorosan kapcsolódik a VILÁGFA programhoz.

- TÁNCCHÁZ

A programban felvázolt világgéppel szorosan összefüggő zenei világ és mozgáskultúra.

I. A MAGTÓL A KENYÉRIG PROGRAM FELÉPÍTÉSE

Általános leírás

I./1. A Magtól a kenyérig program

A Magtól a kenyérig program a Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum Oktatási Központja, valamint a Ládafia Műhely Bt. közös ismeretterjesztő programja lehetne, mely igyekezne összekapcsolni két nagyon fontos dolgot: az érdeklődés alapos felkeltését, a megőrzött ismeretek pazar tárházával.

Ennek reményében jegyeztem le a továbbiakat.

A Magtól a kenyérig program négy fő része:

I LÁDAFIA MŰHELY TEREM

Egy speciálisan berendezett terem, melyben kísérletszerű helyzetek teremthetők, ahol a kérdések születnek, s a válaszokért meg kell dolgozni. A foglalkozások célirányosak, nem a teljességre törekednek, hanem a megérintésre, amitől a felébresztett kíváncsiság automatikusan összegyűjti azt, ami kell a teljességhez.

II NÉPRAJZI ADATTÁR, FALUMÚZEUM

Olyan hely, ahol a teljesség, ha apró szilánkok formájában is, de fellelhető.

III MINDENTJÁRÓ MALOM

Amíg a múzeum elsősorban a szemnek szól, addig a Mindentjáró Malom egy megérinthető, mozgásba hozható lehetőséget kínál a szemlélőknek. Orvosi ló, melyen a hajdan volt malommechanikák majd mindegyike bemutatatható.

IV KÉZMŰVES FOGLALKOZÁSOK

Azért, hogy a szellem hatni tudjon az anyagra, az anyag pedig feltárhassa belső szerkezetét, azt, amit pusztán szemlélődéssel sosem láthatunk meg.

I./2. A Magtól a kenyérig program működési elvének áttekintő ábrája

II. A MAGTÓL A KENYÉRIG PROGRAM MINDENTJÁRÓ MALMA

Fafogaskerekes
malomszerkezet

II./1. Fafogaskerekes malomszerkezet

Ez egy nagyméretű játék, olyan régvolt malommechanikákkal, melyekbe a hajdan volt világ műszaki ismereteinek színe java sűrűsödött. A terv az, hogy segítségével sokféle régi malom, és meghajtási mód összeállítható legyen:

száraz-

tipró-

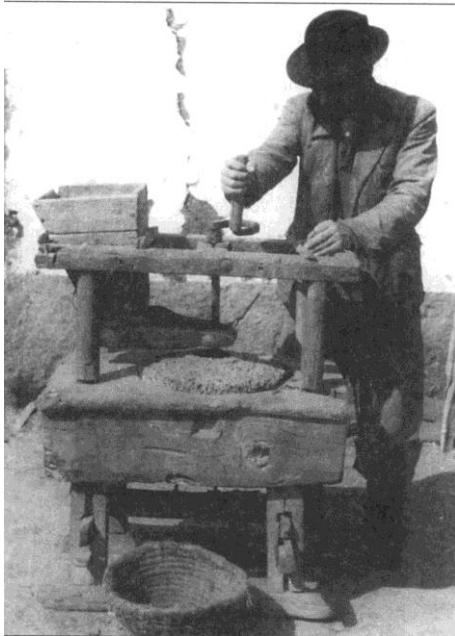
szél-

vízimalom.

Cél, hogy mindezt az érdeklődők élőben próbálhassák ki, működését a gyakorlatban tapasztalhassák meg. Segítségével számtalan eszközt hajthatnak majd meg: *malomköveket, rostákat, szitákat, szelelőt, hámort, fűrész, papírmalmot, kallómalmot és persze körhintát is.*

Fontos, hogy ez a szerkezetek, a múzeumi tárgyakkal szemben, szétszedhető, szállítható. Különbféle módokon építhető össze újra és újra. Anyagában, szerkezeti megoldásaiban követi a régi, hagyományos elveket, de azoknál mobilabb. Könnyű szerelhetősége, szállíthatósága alkalmassá teszi a arra, hogy ezeket a műszaki ismereteket, lassan veszendő félbe hajló leleményeket újból közelvigye az emberekhez, az érintés, tapintás, megtapasztalás közelségébe.

II./3. A fafogaskerekes malomszerkezet kiegészítői

A fogaskerekes malomszerkezet a minket körülvevő világ fizikai erőit alakítja forgó mozgássá, de ez még csak egyszerű forgás.

Ezt a forgást különböző kiegészítőkkal, mint például ehhez a kézimalomhoz hasonló, őrlésre alkalmas szerkezettel tehetjük hasznossá.

Erőátalakító, fafogaskerekes szerkezetünk számtalan egyéb kiegészítő megmozgatására is alkalmas lesz. *Készíthetünk hozzá rostákat, szelelőgépet, szitákat, kovácsfújtatót, nagyméretű kalapácsot, körfűrész, keretes fűrész, papírnak szánt kendert aprító, vagy köveket zúzó fakalapácsokat, mángorlót,...*

Mindazonáltal ezeket az eszközöket az eredetiekhez képest némiképp át kell alakítani, mert az általunk használt változatoknak legalább két irányból, oldalról és fölülről is fogadniuk kell a forgó mozgást. Így nyílik lehetőség arra, hogy mobil, Mindentjáró Malomszerkezetünk összes meghajtási módjával összeépíthetők legyenek.

II./4. A kiegészítők és a fafogaskerekes malomszerkezet közötti kapcsolat

A kiegészítőkre különböző módokon vihetjük át a fafogaskerekes szerkezetünkkel gerjesztett, hasznosításra alkalmas mozgást:

- Átvihetjük forgó, fogaskerékkel hajtott tengellyel.

Ez a fajta erőátvitel különösen erős, de rugalmatlan, ami nem minden esetben szerencsés. Van, ahol feltétlenül ez kell, van, ahol nem.

- Átvihetjük excentrikus tárcsával mozgatott rudazattal.

Ez akkor jó, ha eleve nem forgó, hanem csak sík irányú mozgásra van szükségünk (például rosták mozgatásánál).

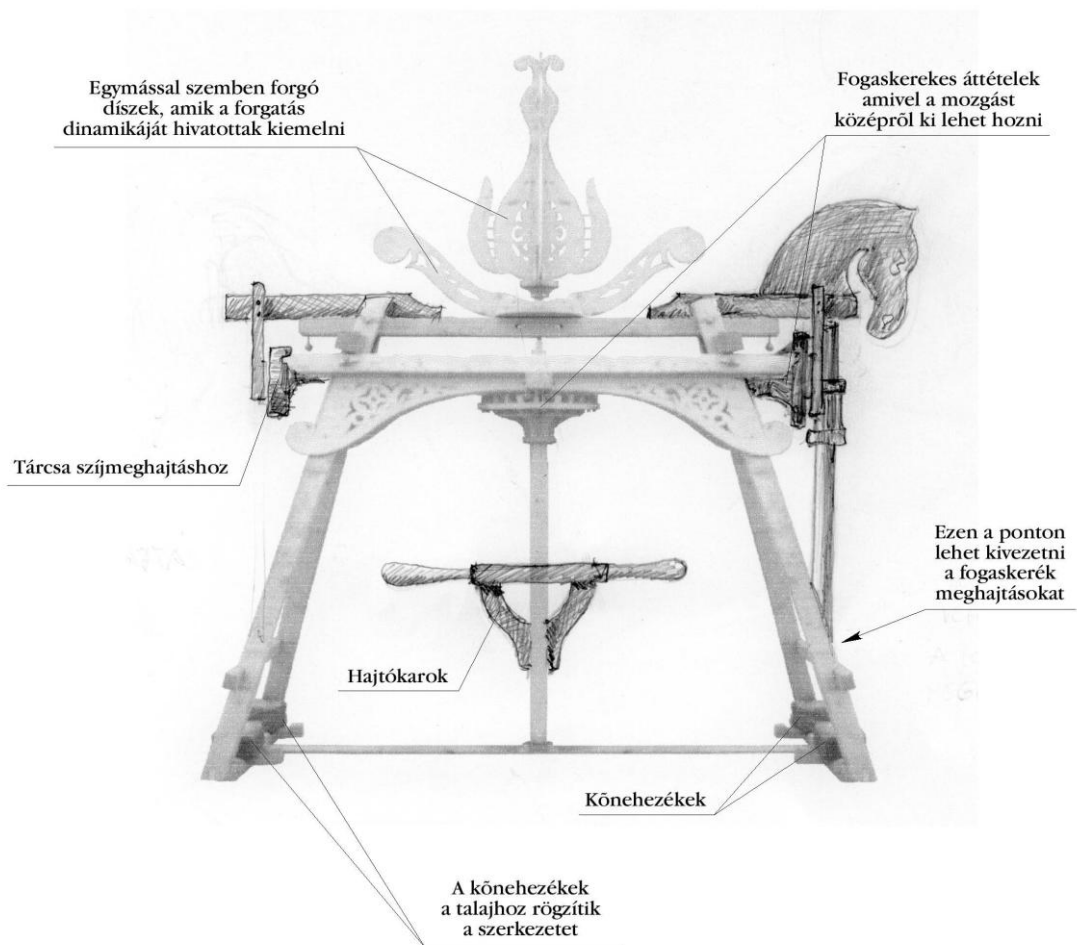
- Átvihetjük szíjmeghajtással.

Az olyan kiegészítők meghajtásához, amilyen például a szelelő, nem feltétlenül szükséges a közvetlen, nagy erőket továbbító, fafogaskerekes meghajtások, ezért a Mindentjáró Malmon egy szíjmeghajtásra alkalmas tárcsa is lesz. Ez az erőátvitel rugalmas, enged némi csúszást a meghajtó- és a meghajtott szerkezet között. Ez van, amikor nagyon hasznos.

Egyébként valamennyi kiegészítő önmagában, a Mindentjáró Malom nélkül is használható, különálló egység lesz, ezáltal nyomonkövethetővé válik a kézimeghajtásoktól, a nagyobb erőket mozgósító megoldásokig vezető út.

II./2. A fafogaskerekes malomszerkezet felépítésének vázlata,
összeállításának módozatai

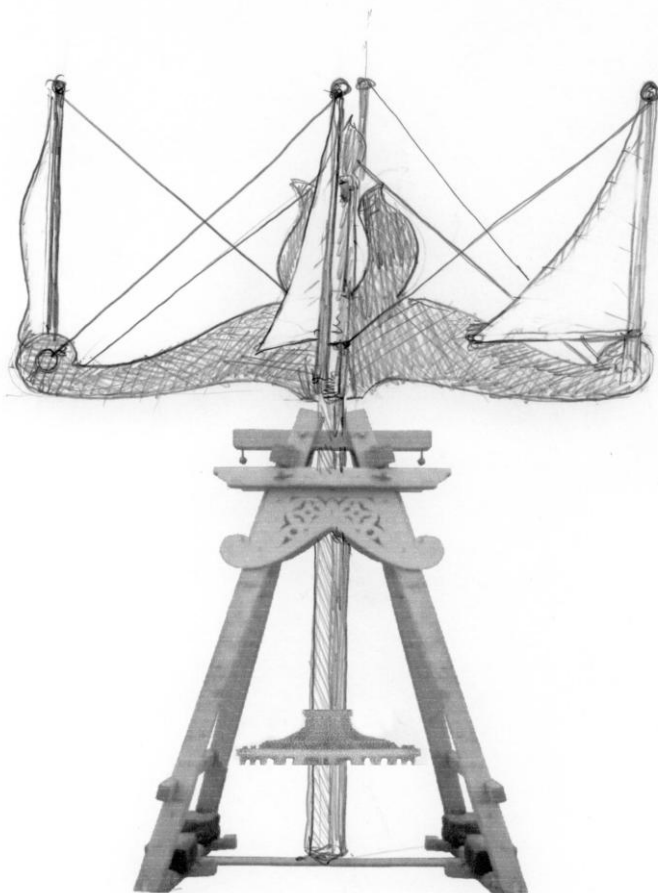
a. Szárazmalom

b. Tiprómalom

c. Vízszintes forgássíkú szélmalom

Ide jönnek majd a további, kidolgozásra váró
módozatok:

d. *Függőleges forgássíkú szélmalom*

e. *Alulcsapós vízimalom*

f. *Felülcsapós vízimalom*

II./5. A Mindentjáró Malom működésének áttekintő ábrája

**III. A MAGTÓL A KENYÉRIG
PROGRAM
LÁDAFIA MŰHELY TERME**

A beavatások tere

III./1. A Ládafia Műhely terem berendezése

A műhely berendezését, a már korábban, Pestlőrincen működött Langalló Program terméhez hasonló módon kellene kialakítani.

A beépített fák, különösen a vízszintesek, nem csak a hangulat miatt fontosak, hanem így alkalom nyílik számtalan holmi felfüggesztésére, izgalmas tárolására, mozgó, forgó tengelyek beépítésére.

III./2. A Ládafia Műhely terem beavató foglalkozásai

Ezek a foglalkozások az oktatási központ Ládafia Műhelyében zajlanának. Külön-külön is érvényesek, kerek egész témák, de együtt, egymásra épülve, nagyobb összefüggéseket tudnak feltárni. Ezeknél a beavatós játékoknál fontos a zárt tér a nagyobb koncentráció végett, de olyan zárt tér (fentebb bemutatott), mely nem hermetikus burok, csupán szűrő, amin keresztül a külvilág csak válogatott formában tud beszivárogni.

Persze a teljes körű megtapasztaláshoz elengedhetetlenül fontos a szabad ég alatti vizsgálódás is, de ez hatékonyan csak akkor tud működni, hisz a munkálkodások közepette temérdek érdekesség válhat zavaró tényezővé, ha előzőleg valami már felkeltette bennünk az érdeklődést, rávilágított egy-egy probléma izgalmas részleteire.

Ezt a fajta érdeklődés-felkeltést hivatott megteremteni a Ládafia Műhelyben zajló foglalkozás sorozat, mely nem néprajzi adattárat, lexikális információkat szeretne megosztani másokkal, hanem probléma felvetésre törekszik, az együtt gondolkodást szorgalmazza, a szerzett tudás olyan gerincé alakítását, mely a későbbiekben méltó, de legfőképp visszakereshető helyet biztosít a további szerzett információknak, adatoknak.

Ettől beavatás.

III./3. A teremben működő beavató foglalkozások témakörei

1. MAGTÓL A VETÉSIG

A magrejtés tudománya.

2. ARATÁSTÓL A SZELELÉSIG

A tiszta búza születése.

3. BÚZÁSZÁKTÓL A LISZTESZSÁKIG

Malomhistória.

4. LISZTESZSÁKTÓL A TARISZNYÁIG

A hamuban sült pogácsa története.

Ezek a témakörök sorrendben két-háromhónaponként válthatják egymást, így évi két alkalom már elegendő ahhoz, hogy folyamatukban lehessen követni az eseményeket.

Ezekhez a foglalkozásokhoz szorosan hozzátartozik az a múzeumlátogatás, mely ajánlott útvonalon zajlik, végigjárásával a teremben tapasztaltak a néprajzi gyűjtemény anyagával összehasonlíthatók. Így átláthatóvá válik, hogy ami odabent játék, az hogyan volt, mikét is van a valóságban.

A Mindentjáró Malom is szorosan összefügg az itt történetekkel, hiszen kint a terepen, a múzeum területén, a kiállítási tárgyakat kímélendő, általa próbálható ki nagyban mindaz, amit kicsiben már sikerült a foglalkozáson modellezni.

A kapcsolódó kézműves foglalkozások az anyagok érintése miatt fontosak, no meg persze avégett, hogy általuk valami maradandó, személyes dolog legyen hazavihető az itt történetekből. A jó az, ha teljesen a témakörhöz

igazodnak, de ez nem kötelező, hisz lényeg, hogy az itt járók játszanak az anyaggal, tapasztalják, tehát válasszanak kedvükre, a program részéről csak ajánlás történik.

IV. A MAGTÓL A KENYÉRIG PROGRAM BEAVATÓ FOGLALKOZÁSAI

Kidolgozott

Foglalkozástervek

A MAGTÓL A VETÉSIG
című beavató foglalkozás áttekintő ábrája

A Szabadtér Néprajzi Múzeum

Oktatási Központjának Ládafia Műhely terme

JÁTÉK A MAGTÓL A VETÉSIG

A teremben kezdéskor egy *nagyméretű faragott teknő* található, benne *föld*, mindez letakarva.

Mesével indul a foglalkozás, és mese közben kerülnek elő a szereplők:

-két kicsi ökör
-járom
-eketaliga
-faeke

Az így előkerült holmikról ki kell deríteni, hogyan hívják őket, mire használatosak.

Ezekkel a tárgyakkal mesebeli barázda készül a teknőben.

Ekkor előkerül az a *zsákocska*, mely *hétféle maggal* van tele. Ebből mindenki csak egy szemet húzhat, azt is titokban.

Elvetik a kihúzott magokat a mesebeli barázdába, és megpróbálják megvédeni őket a madaraktól, egyéb kíváncsiskodóktól.

Miután a vetést *elboronálták*, jöhet a következő feladat.

MAGISMERET

Miután befejeződött a mesebeli vetés, jöhet a megfejtés, mit rejtett a titkos zsák.

Feladatlap segítségével, életkortól függően öt-hétféle magot próbálnak beazonosítani.:

-búzát -rozst
-zabot -árpát
-kölest
-napraforgót
-kukoricát

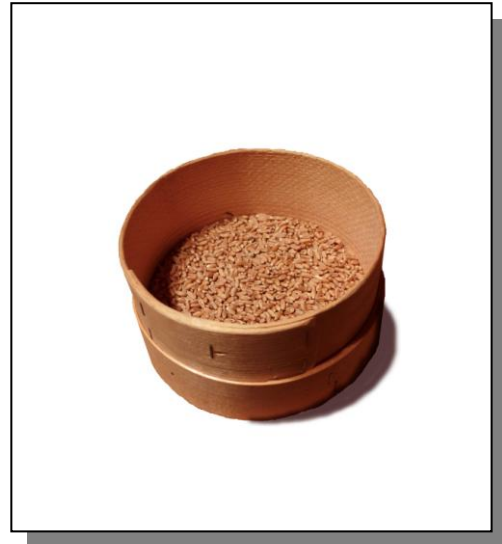
A magok felismerése után meg lehet vizsgálni, melyik magot mire használják ma, és mire használták régen.

CSINÁLÓSDI

Itt lehet például *kukoricacsuhéból babákat* készíteni, vagy hozott üvegekbe *réteges magmintát* létrehozni

IV./2. Aratástól a szelelésig

A tiszta búza születése

AZ ARATÁSTÓL A SZELELÉSIG
című beavató foglalkozás áttekintő ábrája

A Szabadtér Néprajzi Múzeum

Oktatási Központjának Ládafia Műhely terme

MAGFELISMERÉS

Magok kezdéskor kicsiny bekötött zsákokban vannak

- búza
- kukorica
- napraforgó
- köles

Feladat a magok felismerése a zsákok kibontása nélkül, tapintható méretük, érezhető súlyuk, hallható csörgésük alapján.

Zsákok kibontása, a magok beazonosítása

Magok összekeveredése

A zsákok tartalma titkos belső rendszerű fatuskóba kerül, fajtájuknak megfelelően külön-külön lyukakon, ám végül minden mag összekeveredik egymással.

MAGOK SZÉTVÁLASZTÁSA

A felismerésnél kitapasztalt tulajdonságok hasznosítása

Méret szerinti szétválasztás

A szita és a rosta közötti különbség megtapasztalása

A köles és a búza elkülönítése

Súly szerinti szétválasztás

A mozgó levegő erejének megtapasztalása

A kukorica és a napraforgó szétválasztása

CSINÁLÓSDI

Magnyerés

*Búza cséplés, szelelés,
a kinyert búza zsákba
tétele, pelyva
begyűjtése.*

*Kukoricamorzsolás,
szelelés*

MINDENTJÁRÓ MALOM

Szárazmalom összeállítás

- Szelelés szelelőgéppel
- Rostarázó rendszer működtetése

IV./3. Búzászsáktól a liszteszsákig

Malomhistória

A BÚZÁSZSÁKTÓL A LISZTESZSÁKIG
című beavató foglalkozás áttekintő ábrája

A Szabadtér Néprajzi Múzeum

Oktatási Központjának Ládafia Műhely terme

MAGTÖRÉS

A magok keménysége

A legjobb mód a magok keménységének megtapasztalására, ha megrágjuk őket. Amennyiben kitarítón tudunk rágesztani, egy rágógumihoz hasonlatos anyagot kapunk.

Fogpótlás őrlősámolyokkal

Először is megvizsgáljuk azokat a vésőket, amelyekkel az őrlősámolyokat faragták. A rajtuk látható kopások tanúskodnak őrlősámolyaink keménységéről. Így biztosak lehetünk benne, méltón fogják fogainkat helyettesíteni.

A teljesőrlésű liszt jelentősége

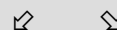
A teljesőrlésű lisztünk összevetése a bolti fehér liszttel ízre, küllemre

CSINÁLÓSDI

Teljesőrlésű liszt
készítés
őrlősámolyokon

AZ ŐRLŐSÁMOLY FEJLŐDÉSE

Őrlősámoly

ütögetős magtörés

mélyülő lyuk

Mozsár

dörzsölős magtörés

körkörös mozgás

Malomkö

MINDENTJÁRÓ MALOM

Száraz-, vagy tipromalom
összeállítás

- Őrlés malomköves
malmon

VÍZIKEREKES MALOMJÁTÉK

Ennek a modellnek a segítségével kideríthető, mi módon lehet a víz gigantikus körforgását a saját malmunkra hajtani, és valójában mit csinál az énekbeli három macska.

IV.4. Liszteszsáktól a tarisznyáig

A hamuban sült pogácsa története

A LISZTESZSÁKTÓL A TARISZNYÁIG

című beavató foglalkozás áttekintő ábrája

A Szabadtér Néprajzi Múzeum

Oktatási Központjának Ládafia Műhely terme

A TŰZ

A napsütés ott rejlik a magban, kalászbán.

A mag belülről fűt minket, a kalász kívülről.

A szén és oxigénkörforgásának átgondolása

A KEMENCE MELEGE

Ahogy a Nap a földet melegíti rövid hőhullámokkal, úgy melegíti a tűz a kemence falát.

A hogy a föld a levegőt melegíti hosszú hőhullámokkal, úgy melegíti a kemence fala is a mindennapi

kenyerünket átölelő levegőt.

Földből nőtt mag, földben sült cipó.

NYOMOZÁS

Miként szegényül a föld?

Ha varázskörünkben, mely ökrökből,

trágyából,

földből,

kalászból,

magból áll,

lecsereljük az ökröket traktorokra, hogyan kerülnek vissza a földbe a nyomelemek?

Miként szegényül a liszt?

Ha mindent kiőrölünk a magokból (korpát, csírárt), mi

kerül az asztalunkra?

Mütrágyás cipó, permetszeres zömlé vajon elég e a hétfejú sárkány ellen?

MINDENTJÁRÓ MALOM

Körhinta

CSINÁLÓSDI

Őrlés őrlőszámolyokkal,
köves malommal, az így
készült teljesőrlésű lisztből
tésztagyúrás, majd lepény
illetve pogácsa sütése kővön
kemencében, hamuban.